

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

'İTİRAZIN GEREKÇESİ: T.C. Anayasası'nın 5. maddesinde, toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamanın ve insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmanın devletin temel amaç ve görevleri arasında olduğu kurala bağlanmış ve bu bağlamda 56. maddesinde de,

'VIII. SAĞLIK, ÇEVRE VE KONUT

A. SAĞLIK HİZMETLERİ VE ÇEVRENİN KORUNMASI

Madde 56- Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.

Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.

Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler.

Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir.

Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir.' hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıdaki Anayasa hükümleriyle devlete, toplumun huzur ve mutluluğunun sağlanmasında ve bireylerin maddi ve manevi varlıklarının geliştirilmesinde önemi yadsınamaz olan çevrenin korunması ve geliştirilmesi konularında ödevler yüklendiği açıktır. Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı ekonomik ve mali gerekçelerle vazgeçilecek haklardan değildir. Söz konusu hakka yönelik olarak devlete düşen görev, bu hakkın gerçekleştirilmesinin önünde yer alan engellerin kaldırılmasından ve yaşanılan çevre ortamının geliştirilmesinden ibarettir. Bu bağlamda, devlet bütününün bir parçası olan yasama organı da, aktarılan Anayasa hükümlerine uygun hareket etmek zorundadır. Buna göre çevreyi ilgilendiren yasal düzenlemelerin, Anayasa tarafından devlete yüklenen çevrenin korunması, çevrenin geliştirilmesi ve çevre kirliliğinin önlenmesi ödevlerini yerine getirme amacına bağdaşacak şekilde çıkarılmaları gerekmektedir.

İşte; Anayasanın 56. maddesiyle devlete yüklenen bu ödevlerin yerine getirilmesi amacıyla 2872 sayılı Çevre Kanunu çıkarılmış ve bu Kanunda da çevreye etkileri olabilecek projelerin gerçekleştirilmesinden önce söz konusu projelere ilişkin olarak çevresel etki değerlendirmesi prosedürüne tabi tutulması öngörülmüştür. Böylece, projelerin uygulanması sırasında çevrede oluşabilecek olumsuz etkilerin giderilmesi ve projelerin çevre koşullarına en uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır.

3213 sayılı Maden Kanununun 7. maddesiyle de, aynı saiklerle çevresel etki değerlendirmesi süreci öngörölmüş ve madencilik faaliyetlerinin çevre üzerindeki olumlu etkilerinin azami düzeye çıkarılması ya da olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilmesi amaçlanmıştır.

3213 sayılı Kanunun ek 1. maddesinin 4. fıkrasının, 'Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü için kamu tarafından yürütölecek faaliyetler bu Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen hükümler ile bu Kanunun hak düşürücü ve malî hükümlerine tâbi değildir.' şeklindeki ilk cümlesiyle, Ereğli Kömür Havzasındaki taşkömürü faaliyetlerinin çevresel etki değerlendirme sürecinden bağımsız bir şekilde yürütölmesine yol açılmıştır. Nitekim; Ereğli Kömür Havzasında taşkömürü faaliyetinde bulunan davacı müessese de, söz konusu düzenlemeye istinaden ocaktaşı ve lavuar şisti depolama işi için çevresel etki değerlendirme sürecinden bağımsız olduğunu ileri sürmüştür.

Anılan düzenlemenin, Ereğli Kömür Havzasındaki çevre sağlığına olumsuz etkileri olabilecek sonuçları doğurması kaçınılmazdır. Sağlıklı çevre hakkı, tüm canlı dünyası için vazgeçilmez düzeydedir. Aynı düzenleme ile Anayasa tarafından çevreyi ve çevre sağlığını koruma ve geliştirme ödevine aykırı davranıldığı, bu suretle de toplumun huzur ve mutluluğunun sağlanması ve bireylerin maddi ve manevi varlıklarının geliştirilmesi amaçlarına aykırı davranıldığı tartışmasızdır.

Sonuç olarak; çevrenin geliştirilmesi, korunması ve bu yolla da çevre kirliliğinin önlenmesi ödevinin yerine getirilmesi amacıyla bağdaşmaması nedeniyle Anayasanın 56. maddesine, taşkömürü faaliyetinin çevresel etkileri değerlendirilmeden yürütölmesi nedeniyle Ereğli Kömür Havzasındaki canlı yaşamını olumsuz etkileyen ve anılan yerdeki halkın refah ve huzurunu ve bireylerin maddi ve manevi gelişimini olumsuz etkileyebilecek sonuçlar doğurması nedeniyle Anayasanın 5. maddesine aykırı olduğu düşünölen 3213 sayılı Maden Kanununun ek 1. maddesinin 4. fıkrasında yer alan 'bu Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen hükümler ile'ibaresinin iptal edilmesi gerekmektedir.

SONUÇ: Davacı müesseseye ilişkin olarak tesis edilen işlemlerden kaynaklanan dava konusu uyuşmazlığın çözümünü ilgilendiren 3213 sayılı Maden Kanununun ek 1. maddesinin 4. fıkrasında yer alan, 'bu Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen hükümler ile' ibaresinin, Anayasanın 5. ve 56. maddelerine aykırı olduğu görüşüyle anılan ibarenin iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunulması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

HÜKÜM: Açıklanan nedenlerle, 3213 sayılı Maden Kanununun ek 1. maddesinin 4. fıkrasında yer alan, 'bu Kanunun 7 nci maddesinde belirtilen hükümler ile' ibaresinin, Anayasanın 5. ve 56. maddelerine aykırı olduğu görüşüyle anılan ibarenin iptali talebi ile Anayasa Mahkemesi'ne gidilmesine, dava dosyasının tüm belgelerinin onaylı suretlerinin dosya oluşturularak karar aslı ile birlikte Anayasa Mahkemesi'ne sunulmasına, işbu karar ile dosya suretinin Anayasa Mahkemesi'ne ulaşmasından itibaren 5 ay süre ile karar verilinceye kadar davanın bekletölmesine, 12/10/2011 tarihinde oybirliğiyle karar verildi."